

СУЧАСНА ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ УКРАЇНИ: СТАН ТА ОСОБЛИВОСТІ МЕНЕДЖМЕНТУ

*Палій Д.В., здобувач вищої освіти,
dmytro.paliy94@gmail.com*

Научний керівник: Куреда Н.М., к.е.н., доцент,

Комунальний заклад вищої освіти

«Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія»

Запорізької обласної ради

Україна є активним учасником світових ринків. Так, експорт пшениці з України має стратегічне значення для країн Африки, Близького Сходу та Південної Азії. У результаті ведення воєнних дій на території України сильно постраждала господарська діяльність вітчизняних підприємств через знищення виробничих потужностей, заподіяні збитки сільськогосподарським угіддям, зменшення чисельності робочої сили, блокування транспортних шляхів, що негативно вплинуло на обсяги вітчизняної зовнішньої торгівлі. У результаті за вісім місяців 2023 року Україна експортувала товарів на 41% менше, ніж за цей же період 2021 року, а за дев'ять місяців 2023 року обсяги імпорту значно перевищили обсяги експорту. Домінуючими статтями вітчизняного експорту є зернові та продовольчі товари, а імпорту - машини, устаткування та транспорт. (таблиця 1)

Обсяги експорту продукції агропромислового комплексу станом на 2023 рік п'ятикратно переважають експорт товарів металургійного сектору, хоча впродовж десятиліть це були рівнозначні джерела надходження інвалютної виручки в Україну. Основні центри хімічної промисловості, металургії, солевидобування чи виробництва пластмас виявилися зосередженими в тимчасово окупованих або прифронтових регіонах України. Компанії-експортери або були фізично знищені під час бойових дій, або зупинили роботу чи істотно скоротили обсяги виробництва. Враховуючи значення України, як торговельного партнера, у травні 2022 року ЄС започаткував "коридори солідарності" на кордонах з Україною, щоб підтримати українських аграріїв, і щоб забезпечити світові ринки продовольством. Разом з цим потребує подальшого вирішення питання узгодження інтересів вітчизняних та європейських господарських суб'єктів, оскільки, наприклад, частка зернових в аграрному експорті України - майже 40%, а частка країн ЄС у ньому

перевищує половину. Одночасно необхідні нові управлінські підходи та заходи для вирішення проблеми продовольчої безпеки в Україні, зважаючи на знищення сільськогосподарських ресурсів на окупованих територіях та де відбуваються активні воєнні дії, що в свою чергу вплине на структуру вітчизняного експорту та імпорту.

Таблиця 1 - Структура зовнішньої торгівлі України, січень - вересень 2023 р.

Вид зовнішньої економічної діяльності	Характеристики виду зовнішньоекономічної діяльності		
	Обсяг, млрд. дол.	Географічна структура	Номенклатурна структура (економічний результат)
Експорт	27,1	До Польщі — на \$3,7 млрд, Румунії — на \$3 млрд, Туреччини — на \$1,9 млрд.	найбільш експортовані товари (інвалютні надходження в країну): -продовольчі товари (\$16,1 млрд) -метали та вироби з них (\$3 млрд) -машини, устаткування та транспорт (\$2,3 млрд.) В цілому під час митного оформлення експорту товарів, на які встановлене вивізне мито, до бюджету сплачено 472,9 млн грн.
Імпорт	46,6	З Китаю — \$7,4 млрд, Польщі — \$4,9 млрд, Туреччини — \$3,7 млрд.	65% імпорту склали (податкові надходження від імпорту): машини, устаткування та транспорт — \$14,1 млрд. (100,6 млрд грн, що складає 31% надходжень митних платежів) -продукція хімічної промисловості — \$8,4 млрд. (57,2 млрд грн, що складає 17% надходжень митних платежів) – паливно-енергетичні товари — \$7,9 млрд. (68,0 млрд грн, що складає 21% надходжень митних платежів)

Джерело: складено авторами на основі [1]

Література.

1.Товарообіг України за 9 місяців 2023 року/URL:<https://export.gov.ua/news>